

threshold of peace. Primary-school resource unit. – Paris: UNESCO, 1997; Reardon Betty A. Tolerance – the threshold of peace. Secondary-school resource unit. – Paris: UNESCO, 1997.

36. Riggs Fred W. Ethnicity. InterCocta Glossary. Concepts and Terms Used in Ethnicity Research (Pilot Edition). – Hawaii: 1985.

37. Rose P.J. They and We. Racial and Ethnic Relations in the United States. – New York: Harper and Row, 1964.

38. Sarjveladze Nodar, Shushania Nino, Melikishvili Lia, Baliashvili Marina. Tolerance in Multiethnic Georgia (Training Methodology Manual for Educators). – Tbilisi, Publishing House «Mtsignobari», 2009.

39. Schermerhorn R.A. Comparative Ethnic Relations: Framework for Theory and Research. – Chicago: 1978.

УДК 316.347

С. О. Штепа, В. О. Штепа

ІДЕНТИЧНОСТІ У КОНТЕКСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА ПРОЯВУ

IDENTITIES IN CONTEXT OF REGIONAL DEVELOPMENT OF UKRAINE: SEVERAL ASPECTS OF FORMATION AND MANIFESTATION

У статті здійснена спроба акцентувати увагу на деяких моментах формування й вияву ідентичностей у регіональному вимірі. Передусім, йдеться про вплив етнічного чинника у контексті соціально-економічного розвитку регіонів України, специфіки розселення представників різних етносів, які нині проживають на території нашої країни. Сутність й регіональні розбіжності в ідентичностях демонструються на прикладі ставлення їх носіїв до усієї країни, до конкретного місця проживання, до перспектив взаємодії України з довколишнім світом.

Ключові слова: *формування й вияву ідентичностей, регіональний вимір, етнічний чинник, регіональні розбіжності.*

The attempt is undertaken to draw attention to several moments of formation and manifestation of identities in their regional dimensions. First of all it is a question about influence of ethnic factor in the context of socio-economical development of Ukrainian regions, settlement of representatives of different ethnoses which are living now on the territory of our country. The essence and regional diversities of identities are shown on the examples of the attitudes of people towards their country, towards the concrete locality, towards prospects of interaction of Ukraine with the surrounding world.

Key words: *formation and manifestation of identities, regional dimensions, ethnic factor, regional diversities.*

Перед тим, як почати аналізувати проблему, вважаємо за необхідне подати кілька загальних завваг, на яких формується цей виклад:

- варто враховувати ту обставину, що ідентичність – це завжди продукт соціальної взаємодії індивідів у просторово-територіальних, соціопсихологічних, етнокультурних, політико-громадянських полях, що у результаті має два важливі наслідки: а) продукує нові ідентичності, а, отже, і нові типи груп й інституцій; б) формує умови для діалогу чи протистоянню акторів суспільних процесів;

- визначаючись з базовим у цьому контексті поняттям «регіональні ідентичності», ми звертаємо увагу на їх характеристики. Хоча у ході нашого викладу не будемо вдаватися у їх деталізацію, але завжди будемо пам'ятати про необхідність врахування того моменту, що вони, як, і самі ідентичності, формуються під впливом різноманітних факторів, де соціально-економічні чинники відіграють особливу роль, передусім, у формах вияву регіональних ідентичностей;

- принциповими для розуміння логіки вибору та аналізу матеріалу, а, відтак, й висновків про вплив соціально-економічного чинника на динаміку регіональних ідентичностей, є такі моменти: структурування України за чотирма регіонами (західний, центральний, східний, південний); щоправда, соціологи у своїх дослідженнях поділяють Україну аж до одинадцяти регіонів; кожен регіон поділяється на окремі ареали, які мають свої особливості, ландшафтно-територіальні, етнокультурні, соціальні;

- серед численних факторів, які впливають на формування та динаміку ідентичностей ми для нашого контексту пропонуємо виділити такі: 1) які й якою мірою ті чи ті компоненти соціально-економічного буття носіїв тих чи тих регіональних ідентичностей впливають на їх зміст та їх динаміку; 2) особливості формування етнічного складу населення, передусім у регіонах, та його поселенська структура; 3) роль міграцій.

Окремої уваги заслуговують питання співвідношення ключових для цього розділу явищ, які означаються термінами «соціально-економічний розвиток» та «динаміка регіональних ідентичностей». Узагальнюючи існуючі визначення першого із них і адаптуючи їх до контексту нашого викладу, пропонуємо під цим терміном розуміти процес змін (позитивних та негативних), котрі мають місце на певному відтинку часу й охоплюють усі аспекти соціальних реалій та економічно-господарської діяльності акторів суспільного розвитку й які, у кінцевому результаті, позначаються на якості життя членів того чи того суспільства, що, у свою чергу зумовлюють їх соціальні дії. Щодо «динаміки регіональних ідентичностей», то вона включає в себе зміни, трансформацію у якості

ідентичностей, які сформувалися під дією різноманітних чинників, та характер їх взаємодії один з одним на груповому й індивідуальному рівнях. Ми робимо наголос на етнічній динаміці, пам'ятаючи про те, що вона безпосередньо впливає на динаміку регіональних ідентичностей: зміни в етнічній динаміці, передусім, пов'язані зі зменшенням кількісного складу етнічних спільнот й їх дисперсизацією, ведуть до послаблення структури «інституційної наповненості» спільнот, а, відтак, до розмивання їх ідентичності [10].

У ході викладу ми [1; 8]. звертаємо увагу на взаємодію соціокультурної та політичної динаміки регіонів. Однозначно можна погодитися зі спостереженням українських дослідників, що «специфічність української ситуації зумовлюється «дифузним» станом значної частини соціуму, її готовністю ототожнити себе то з одним, то з іншим ціннісно-символічним ядром» [2, 181]. Така гетерогенність у етнонаціональних ідентифікаціях, особливо у регіонах, реферує з усіма компонентами етнонаціональної структури українського суспільства, запропонованими українськими етносоціологами: українська етнонація, національні (етнічні) меншини, спільноти з невизначеним статусом, представники окремих етносів, іммігранти [6].

Базуючись на таких методологічних засадах дослідження, ми можемо прослідкувати, яким чином формуються регіональні ідентичності, яким змістом вони наповнюються, яка їх динаміка й яким чином регіональні ідентичності виявляють свою сутність [12, 5]. Для цього ми обираємо ті чинники, які на соціально-економічному тлі суттєво впливають на формування й вияв регіональних ідентичностей й згідно з ними вибудовуємо наш виклад: регіональні особливості соціально-економічного розвитку України; етнічний чинник у контексті регіоналізації ідентичностей; поселенська структура етнічних спільнот у регіональному вимірі; етнополітичний ренесанс – регіональні ідентичності: можливості взаємодії; міграції та динаміка регіональних ідентичностей: сучасна дія соціально-економічного чинника; кореляція основних індексів динаміки регіональних ідентичностей з соціально-економічним розвитком регіонів.

Етнічна специфіка формування етнічного складу населення України, зокрема й регіонів, на нашу думку, у контексті регіональних ідентичностей тісно переплітається з соціально-економічними чинниками, а деколи вона відіграє визначальну роль у складанні цих ідентичностей й, особливо, у їх функціональних характеристиках. Тому коротко представимо цей процес, особливий акцент роблячи на поселенській структурі різних етнічних спільнот. Попередньо зауважимо, що до нинішньої багатоетнічності призвели два шляхи: міграція і виокремлення

самостійних народів із древніх слов'янських племен, котрі проживали на території Київської Русі (XI–XII століття).

Компактні поселення росіян поширені у Харківській, Луганській, Сумській та Донецькій, а також на півдні – у Миколаївській, Херсонській та Одеській областях. Більшість цих поселень виникла у період з XV по XVII століття на сході України і у XVII столітті на півдні та південному заході України. Пізніше кількість російських поселень збільшилася завдяки колонізації вищезгаданих регіонів. Це було досягнуто двома шляхами: на сході створювалися нові необхідні для сільського господарства регіони, в той час як на південному сході промислові центри забезпечувались робочою силою. В епоху радянської влади (1917-1991рр.) російське населення в Україні збільшилося втричі. Особливо помітним було переміщення росіян в Україну перед і відразу після другої світової війни з метою так званої допомоги українському народу будувати соціалізм (у західній частині України, яка до 1939 р. входила до складу Польщі). Нині росіяни розсіяні по всій Україні, але, як і раніше, більшою мірою вони сконцентровані у східних і південних областях: у Луганській, Донецькій, Харківській та Одеській вони складають від 45 до 33 % їх населення. Значна частка росіян проживає також у таких містах, як Дніпропетровськ, Запоріжжя та Київ.

Білоруси розселені у прикордонних районах між Республікою Білорусь та Україною. Найдревніші білоруські поселення знаходяться у Рівненській області, на півночі України. Звідти в кінці XVII століття білоруси переселялися на північний схід України (Слобожанщина) та південь (Новороссія). Міграція білоруського населення спостерігається також після другої світової війни: в основному білоруси поселялися у великих містах України, де відчувалася нестача робочої сили на підприємствах важкої промисловості, тому сьогодні більшість білорусів проживає у містах. Поселення поляків в Україні мало місце, передусім, у східній Галичині та в областях на правому березі Дніпра. Перша хвиля польської колонізації почалася в XIV столітті з підкоренням Галицько-Волинського князівства. Інтенсивний потік переселення поляків продовжувався також з XVII до XIX століття, а також у першій половині XX століття. Після другої світової війни кількість поляків в Україні зменшилася в результаті процесу репатріації: західна частина України об'єдналася зі східною і велика кількість поляків повернулася до Польщі. Нині переважна кількість поляків проживає у змішаних українсько-польських селах Вінницької, Хмельницької та Житомирської областей, а також у містах Київ, Львів, Рівне та Чернівці. Болгари, які поряд з вище названими відносяться до найбільш чисельних етнічних меншин в Україні, оселялися

в кінці XVII століття у південних регіонах України – під час втечі від турецьких репресій у період російсько-турецьких воєн. Перші болгарські поселення виникли у південній Бессарабії, навколо Одеси, в Криму та передмісті Миколаєва. До областей із компактним поселенням болгар належать також етнічно змішані села у Кіровоградській області.

Внаслідок другого та третього поділу Польщі у другій половині XVIII століття багато євреїв оселилися у Новоросії – так у ті часи називали територію на півдні сучасної України. Але найчисельніші єврейські поселення були сконцентровані в областях на правому березі Дніпра, так як російський уряд з 1796 року дозволив єврейську колонізацію тільки в цих регіонах. Переважна більшість євреїв мешкала у ті часи у малих та середніх містечках. Тільки в другій половині XIX століття євреї мали змогу поселятися на лівому березі України. Це призвело до поштовху кількісного зростання населення у південних містах України, найкращим прикладом чого стала Одеса. Структура поселення євреїв в Україні з того часу майже не змінилася: вони мешкають у великих містах у південних та центральних регіонах, або у великих та середніх містах Західної України. Молдавани також належать до чисельної меншини України. Сусідство тих країн, які пізніше створили ядро України і Молдови, спричинили значне змішання українського та молдавського народів. Предки молдаван оселялися в V та VI століттях на території сьогоденної України. У пізніші часи компактні молдавські ареали оселення виникали у прикордонних українських регіонах, і пізніше, в XVII та XIX століттях, на півдні засновувалися молдавські селища.

Представники інших великих етнічних меншин, таких як угорці, румуни, греки і вірмени, з'являлися в Україні за різних умов. Наприклад, угорці у IX столітті селилися на території нинішньої Закарпатської області. В XI столітті угорські феодали витіснили слов'янське населення з території Закарпаття. Нова хвиля угорської колонізації цього регіону відбулася у той час, коли Угорщина була завойована Османською імперією і місцеве населення масово перебиралося до України. Вплив міжетнічних відносин, що були типовими для багатонаціональної Австро-Угорської монархії (сюди впродовж значного часу відносилось також Закарпаття), залишив у цих регіонах, де чітко відчувався угорський менталітет і традиції, особливий відбиток. Перші румунські села були засновані селянами з північно-західної Валахії і південної Трансильванії. Як і у вищезгаданому випадку, у Чернівецькій області, яка до 1940 року входила до складу Румунії, етнічні румунські общини відіграють важливу роль у сучасному політичному житті регіону. Грецькі общини виникали навколо Азовського моря, в басейні Донцю та в Криму. Традиційні

поселенські структури греків збереглися і нині. До найдревніших меншин України належать також вірмени; внаслідок мусульманського завоювання вірмени у X та XI століттях переміщалися на територію сучасної України. Нині українські вірмени в основному мешкають на заході країни, у Києві та деяких східних і південних містах.

Таким чином, короткий екскурс у процес формування етнічного складу населення сучасної України відтіняє характерну його особливість, зокрема у територіальному розміщенні різних компонентів: зазвичай, компактні ареали виникали вздовж кордонів нинішньої України й інфраструктура цих регіонів до певної міри етнічно маркувалася, що у кінцевому результаті не могло не позначитися на специфіці регіональних ідентичностей. Етнічний чинник традиційно брав участь у їх творенні, доповнював їх зміст, а деколи (особливо на локальному рівні) великою мірою його визначав.

Беззаперечним є той факт, що адекватне розуміння поняття «ідентичність» дає змогу, з одного боку, аналізувати й оцінювати процеси, які відбуваються у соціальній сфері, сфері освіти, культури, а з другого, – цей феномен відтворює певну реальність, стан нашої самосвідомості й допомагає виокремитись нам у довіллі інших [11, 4] й на цій основі робити висновки про ступінь спільності чи роздрібненості людських спільнот.

Певну кореляцію між тими чи тими показниками та регіональними ідентичностями ми спробуємо прослідкувати за такими параметрами: всеукраїнська – регіональна – локальна ідентичність; ставлення представників різних регіонів, а, відтак, і носіїв регіональних ідентичностей до можливої взаємодії з міжнародними організаціями та структурами. Саме ці показники можуть допомогти до певної міри відтворити сутність та динаміку регіональних ідентичностей, оскільки повсякденні практики (у нашій країні, в інших країнах світу) свідчать, що у реакції носіїв ідентичностей на знакові, вагоми події і явища суспільного життя країни, регіону виявляється зміст ідентичностей та фіксуються зміни у цьому змістові.

Характерними у контексті нашого викладу є відповіді на питання «Якому з можливих варіантів розвитку України в майбутньому Ви надаєте перевагу?»: Україна залишається повністю незалежною, позаблоковою державою (вочевидь, передусім, поза НАТО) – Львів (62.2; 43.2; 41.6 %), Донецьк (13.3; 18.5; 25.8 %); Україна стає великою частиною союзу, що включає Росію – Львів (5.4; 2.3; 2.5%), Донецьк (57.0; 47.0; 55.6 %); Україна стає частиною Європейського Союзу – Львів (25.2; 47.3; 47.4 %), Донецьк (18.0; 21.5; 6.1 %); Україна стає частиною великого союзу, куди

також входять країни Центральної і Східної Європи – Львів (5.9; 6.7; 8.3 %), Донецьк (6.6; 12.7; 8.1 %). У цьому ж плані працює і відповідь на питання про рівень можливої взаємодії з різновекторними структурами. Передусім, Росією та СНД стосунки бажають налагоджувати більш тісні у Львові - 14.1 % (1999 р.) та 9.4 % (2004 р.), у Донецьку – 73.8 та 87.2 %; передусім, з США й країнами НАТО у Львові – 59.2 та 51.5 %, у Донецьку – 10.5 та 1.6.

І ще один насичений конкретними прикладами аспект проблеми, який фіксує, на нашу думку, досить очевидно залежність підтримки громадян України прагнення частини населення України й владних структур до більш інтенсивної взаємодії (з інтеграційним наголосом) з європейським й трансатлантичним соціокультурними просторами. Застосовуючи у своєму дослідженні (своєрідному моніторингові) поширену ідеологему «хтось когось експлуатує», соціологи обрали західний напрямок. Ось які результати вони отримали: з тезою про те, що, нібито, Захід експлуатує українців повністю погодилися у Львові 1999 р. – 13.0 %, 2004 р. – 9.7 %; у Донецьку, відповідно, – 21.8 і 30.3 %; радше погодилися, аніж не погодилися у Львові – 30.4 та 13.1 %, у Донецьку – 30.7 та 29.5 %; скоріше не погодилися, аніж погодилися у Львові – 35.7 та 27.7 %, у Донецьку – 26.6 та 12.4 %; повністю не погодилися у Львові – 11.9 та 38.5 %, у Донецьку – 6.9 та 18.4 % [7].

Пошук аргументів для дискурсу з проблеми динаміки регіональних ідентичностей приводить до думки про використання у ньому зафіксованих у соціологічних опитуваннях ставлення громадян нашої країни до таких, на мій погляд, важливих на нинішній час явищ суспільного життя (суспільної думки), як «національна ідея» та «культурна традиція». Одне з останніх досліджень (2007 р.) такого типу, яким ми користуємося, свідчить, що вражаючи більшість населення України (65%) вважає, що на сьогодні національна ідея не сформована. Для нашого випадку цікавим буде розподіл за регіонами: виявляється тут майже немає розходжень. Вони фіксуються у твердженні про її сформованість: західні області – 15%; центр й східні області – приблизно – 8-9%. Не ведучи мову про те, якими чинниками мешканці регіонів наповнюють зміст поняття «національна ідея», звернемо увагу на не чітко визначене його розуміння (сприйняття): такий стан властивий для 30% мешканців західних й 43% південно-східних областей [3]. Ведучи мову про національну ідею, варто, передусім, розглядати її у контексті з таким явищем, як «патріотизм», принаймні, у нашому контексті воно багато важить. Опитування, проведеного напередодні Дня незалежності 2009 року, «Чи вважаєте Ви себе патріотом України?» чітко позитивні відповіді

за регіонами розподілилися таким чином: Захід – 56.3, Центр – 35.2, Південь – 31.8, Схід – 33.4% [4]. Кримська ситуація засвідчує послаблення чинника патріотизму у процесі формування національної (громадянсько-державницької) ідентичності: повністю позитивно відповіли на це питання у 2007 році сягала 36,6 %, а наступного року – лише 9,2 % [5]. Це означає, що звільняється простір, котрий може заповнюватися іншими маркерами, наприклад, співвіднесення себе з регіональною, чи то локальною ідентичністю.

Ідентифікаційну матрицю українського населення доповнюють й інші дані, пов'язані з визначенням громадян України належними себе до територіальних та політико-територіальних утворень. Їх ми знаходимо у дослідженнях Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова (на нашу думку, вони є найбільш адекватними): мешканцями місцевості чи міста, де вони проживають, вважають на Заході – 39.4, у Центрі - 43.1, на Півдні – 29.8, на Сході – 37.0 % (по Україні – 38.2 %); мешканцями регіону, де проживають громадяни, відповідно: 15.4, 22.9, 24.5, 19.1 % (20.4 %); мешканцями України в цілому – 34.8, 25.2, 35.8, 32.0, % (30.7 %); мешканцями Європи – 2.4, 1.8, 3.3, 0.2 % (1.6 %); мешканцем Землі у цілому – 4.0, 1.4, 1.0, 3.3 % (2.9 %) [4].

Ці орієнтації рефлексують у результатах різних соціологічних опитувань, зокрема й у визначенні перспектив співробітництва нашої країни з довколишнім світом:

1. Якому шляху розвитку України Ви віддаєте перевагу (тут я виділю чотири позиції, що перебувають у взаємозв'язку з запропонованим аналізом (1994 – 2008 рр.): першою чергою розширювати зв'язки у рамках СНД (1994 – 2008 рр.) – від 40.5 до 12.5 %; розвивати відносини переважно з Росією – від 16.6 до 10.5 %; зміцнювати, передусім, східнослов'янський блок (Україна, Росія, Білорусь) – від 23.7 (1998 р.) до 29.8 % (найвищий показник у 2004 р. – 34.3 %); встановлювати зв'язки, передусім, з розвиненими країнами Заходу – 12.6 – 17.7 %.

2. Як Ви ставитесь до ... Вступу України до Європейського Союзу (2000-2008рр.): скоріше позитивно – від 56.0 до 44.1 %; скоріше негативно – від 9.6 до 18.8 % (найвищий показник у 2005 р. – 19.9 %); важко сказати – від 34.4 до 36.9 % (найвищий показник у 2002 р. – 40.1 %).

3. Як Ви ставитесь до ... Вступу України до НАТО (2000-2008 рр.): скоріше позитивно – від 24.9 до 18.0 %; скоріше негативно – від 33.5 до 57.7% (найвищий показник у 2006 р. – 64.4 %); важко сказати – від 41.5 до 24.1 % (найвищий показник у 2002 р. – 42.6 %) [9].

Отже, якщо підсумовувати думки щодо ранжування ідентичностей (тих, які найбільше відзначаються респондентами у соціологічних опитуваннях) у їх регіональному вимірі, то ми отримуємо таку катрину, що склалася на початок ХХ-го століття: національно-державна (західний регіон – 49 %, центральний – 40, східний – 31, південний – 14 %), локальна (відповідно: 22, 25, 30, 25 %), регіональна (відповідно: 12, 9, 11, 23 %), європейська (2 по усіх регіонах), космополітична (відповідно: 6, 7, 5, 3). Завважимо, що останні дві включають у себе ставлення до міжнародних структур і до міжнародного співробітництва мешканців різних регіонів України.

Література

1. Вишняк О.І. Соціокультурна динаміка політичних регіонів України // Соціологічний моніторинг: 1994 – 2006. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2006.
2. Галіч Т.О., Гудзенко О.З., Савчинський Р.О., Саппа Г. М.. Простір національних ідентичностей в Україні: траєкторія формування та відтворення (методологія та методика дослідження) // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць. – Випуск 16. – Харків: 2010.
3. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2007/12/17/68517.htm>.
4. День незалежності. Патріотизм. 21 серпня 2009 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.rasumkov.org.ua.
5. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rasumkov.org.ua/ukr/poll.php?poll_id=470.
6. Етнонаціональна структура українського суспільства. – Київ: Наукова думка, 2004.
7. Львів-Донецьк: соціальні ідентичності в сучасній Україні // Україна молода. Спеціальний випуск. – Київ-Львів: Критика, 2007.
8. Полторац В.А. Социокультурная и политическая динамика регионов Украины: проблемы исследования // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Збірник наукових праць. – Випуск 16. – Харків: 2010.
9. Українське суспільство 1992 – 2008. Соціологічний моніторинг. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2008.
10. Breton R. Institutional Completeness of Ethnic Communities and the Personal Relations of Immigrants // American Journal of Sociology. – Vol. 70. – № 2.

11. Liahchylin Anatol, Astrouskaya Tatsiana. The Specificity of the National Identity in the Epoch of Glodalization // Social Sciences Eastern Europe. National Identity. – 2009. – June.

12. Pichler Florian. Ethnic and National Identity Making among Ethnic Minorities in Eastern Europe // ENRI-East Bulletin. European? National and Regional Identities. – News and findings of the ENRI-East project & consortium. – Issue 1. – Fall 2009.

УДК 316.72(438)=161.2

В. Петрик

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ У ЧАС СИСТЕМОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

CULTURAL AND EDUCATIONAL ACTIVITIES OF UKRAINIANS IN POLAND UNDER THE SYSTEM TRANSFORMATION

У статті подається інформація про українців у Польщі й аналізується їх культурно-освітня та релігійна діяльність. Автор зупиняється на характеристиці різних заходів, які проводяться організаціями українців у цій країні, передовсім Об'єднанням українців Польщі (ОУП) та його регіональними осередками, показує можливості вивчати українську мову, зберігати і розвивати свою етнічну культуру.

Ключові слова: українці у Польщі, організації українців, Об'єднання українців Польщі (ОУП), етнічна культура.

The article contains information about Ukrainians in Poland and analyses their activities in the sphere of culture, education and religion. The attention is drawn to different activities undertaken by Ukrainian organizations in this country, first of all by the Association of Ukrainians in Poland (AUP) and its regional branches; the possibilities to study Ukrainian language, maintain and develop their ethnic culture are described.

Key words: Ukrainians in Poland, Ukrainian organizations, Association of Ukrainians in Poland (AUP), ethnic culture.

Українська діаспора у Польщі, за даними Об'єднання українців у Польщі, нараховує близько 100 тис. людей [5]. Щодо офіційних даних, то під час проведення національного перепису населення, здійсненого у 2002 році у Польщі, чисельність українців – громадян Польщі становила 27 172 особи. Громадяни Польщі українського походження розселені переважно у західних та північних регіонах країни: найбільше українців мешкає у